Ч. 30 (14.278). Львів, субота 8. лютого 1936. Poczlowa opłata oplacona ryczałtem Рік VII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-050, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сирійці домагаються самостійности.

ДАМАСК, 7. 2. ПАТ. Делегація сирійського населення предложила французькому високому комісареві такі домагання: 1) відкликати розвязання націоналістичної партії; 2) амнестія для провідника тієї партії Фахрі-бей-Баруді та засуджених учасників заворушень; 3) привернення конституції, що її опрацювало сирійське національне зібрання; **4) знесення мандату; 5) евакуація французьких військ з Сирії;** 6) проголошення сирійської уніі. (Як це ми пояснювали в окремій статті, Сирію поділили на 4 частини, що підлягають безпосередньо Франції). Високий комісар відповів, що не приступить до переговорів, поки в краю не запанує спокій, бо не думає уступати під натиском неспокійних елементів.

ПРИСУДИ.

БЕЙРУТ, 7. 2. ПАТ. Трибунал засудив творця сирійської народньої партії на пів року вязниці, 4 його головних співробітників — на 2 місяці, інших обвинувачених увільнив.

МАРОНІТИ СОЛІДАРИЗУЮТЬСЯ.

ДАМАСК, 7. 2. ПАТ. Патріярх маронітів Аріда вислав свого генерального вікарія відвідати ранених підчас недавніх заворушень. Крім того висловив спочуття родині провідника сирійських націоналістів Фахрі-бей-Баруді, що його французи видалили з краю. (Донедавна мароніти (християнське населення Сирії) були постійно в непорозумінні зі своїми музулманськими співгромадянами. Вони домагалися від Ліги Націй французького мандату та підтримували його. Останній виступ офіційного голови сирійських християн вказує на те, що Франція втратила між сирійцями решту своїх прихильників).

Воєнні приготування Єгипту.

АЛЕКСАНДРІЯ, 7. 2. ПАТ. Згідно зі звідомленням Райтера, східно-африканський конфлікт заставив египетське міністерство війни зорганізувати 8 нових полків по 5000 вояків кожний, що коштуватиме 500.000 египетських фунтів. Крім того отворив кредит на 21.000 египетських фунтів на розбудову оборони західної пустині (погранична італійської Лібії). Для тієї останньої має велике стратегічне значіння як східне запілля Суезького каналу; подібно як Египет — західне).

І КЕРАК ЗБРОЇТЬСЯ.

АММАН, 7. 2. ПАТ. Уряд Кераку (Трансйорданії) заключив з Англією договір у справі достав воєнних матеріялів. Керак дістав найновіші моделі скорострілів та важких танків та 9 літаків. (Керак — арабська держава на схід від Палестини, що находиться під мандатом Англії. Для

РОЗБУДОВА АФҐАНСЬКОЇ АРМІЇ.

КАБУЛЬ, 7. 2. ПАТ. Уряд Афганістану заанґажував 20 турецьких старшин на інструкторів з огляду на те, що думає реорганізувати армію.

ПЕРЕД АНГЛЬО-ЄГИПЕТСЬКИМИ ПЕРЕГОВОРАМИ.

КАЇРО, 7. 2. ПАТ. Єгипетський уряд занехає делегацію на переговори щойно тоді, як британський уряд потвердить, що як основу переговорів приймає проект Нагаса Паші та Гендерсона

Годжа і Штаремберґ
про положення над Дунаєм.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. „Пті Парізієн" містить інтерву з чеським премієром Годжею та австрійським віцеканцером Шушніґом. Перший з них заявив, що все був прихильником зближення всіх середньо-европейських держав і уважає його можливим до здійснення. Першою метою в господарській ділянці слід, на його думку, уважати зближення між Малою Антантою та державами обєднаними наддунайським пактом, себто Італією, Австрією та Мадярщиною. Налагодження політичних взаємин краще осягнути иначою договорів між наддунайськими державами. Годжа бажав працювати у постійному порозумінні зі своїми західніми союзниками. Уважає що справа Габсбурґів полагоджена. Сподівається небавом стрічі представників держав Малої Антанти.

Штаремберґ підмітив прямолінійність австрійської політики, що змагає до збереження ладу, консолідації та миру в Середущій Европі шляхом співділання всіх заінтересованих над обережением взаємної самостійности та гідности.

Англія опрокидує обвинувачення.

ЛЬОНДОН, 7. 2. ПАТ. Британський уряд відповіє Лізі Націй на італійську ноту, що закидує йому постачання куль дум-дум Абісинії. Як це стверджує англійська нота, в Англії вивіз воєнних матеріялів підлягає строгій урядовій контролі та вимагає окремого дозволу.

Приняття у чеському посольстві.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Югославянський посол у Парижі Пюріч, видав вчора снідання у честь кн. Павла.

В снідинку взяли участь: премієр Сарро, мін. Флянден, мін. Поль Бонкур, маршал Франше д'Еспрей, воєвода Мілян Афтіч, міністер двора й ген. Чоколянтіч, перший королівський адютант.

Чого може
навчити анґлійський політичний досвід?

Прага, лютий 1936.

Відомий анґлійський політичний публіцист, першорядний знавець політичної історії й політичних відносин Середущої Европи, Р. С. Сетон-Уотсон, перевів саме для студій нову подорож по Середущій Европі. Заїхав і до Чехословаччини. Він був вже тут не перший раз, а цим разом приїхав він сюди головно тому, щоб на місці простудіювати відносини у чехословацькій німецькій меншині, які настали після сильного зросту т. зв. тотальної судетонімецької партії Конрада Генляйна, а також взаємин між чеськими німцями та чеською державою.

У звязку із цим представник праського журналу „Пржітомност" мав з п. Уотсоном цікаву розмову. Чехословацькому журналістові йшло головно про те, щоб від цього визначного анґлійського політичного публіциста почути раду, як має чехословацька політика ставитися до т. зв. генляйнівців. За цею порадою звернувся чехословацький журналіст до Уотсона, мовляв, тому, що в Чехословаччині дивляться на Велику Британію, як на якийсь магазин-резервуар великих політичних досвідів.

Яку конкретну пораду дав мр. Уотсон чехословацькому журналістові не важно, бо він її, правду кажучи, й не дав, але цікаво, що він сказав про ці великі політичні досвіди Великої Британії.

В історії Великої Британії, сказав Уотсон, можна найти не лише глибоку позитивну науку, але й не менш повчальну пересторогу. Візьмім напр. Ірландію. Вистарчить пригадати собі, скільки то просто пекольного хаосу наробила в цім питанні великобритійська політика. Відношення Великої Британії до Ірландії було довший час причиною напружених відносин між Великою Британією і Злученими Державами Північної Америки, де живе кілька міліонів ірляндських виборців. В тому, здається, є деяка анальогія, якась подібність з відношенням Чехословаччини до Німеччини, розуміється з тою великою ріжницею, що між Ірляндією та Америкою простягаються широчезні простори океану, а Чехословаччина й Німеччина це безпосередні сусіди. Та всетаки в Чехословаччині повинні пильно студіювати ірляндське питання, як свого роду пересторогу. З кінцем минулого століття були ірляндці язичком на вазі у британському парляменті. Були вирішним чинником між консерватистами й ліберáлами. Коли ж Ґледстон погодився з ними і прийшов з проєктом створити самостійний ірляндський парлямент, розбив цим свою власну партію. І два рази провалився проєкт Ґледстона про самоуправу Ірляндії (гомруль), а коли ост...

точно його т[о]ки в 1912. р. ухвалено і 1914. р. він мав увійти вже в життя, вибухла світова війна ... ціла справа знову затягнулася. А відтак прий[ш]ла ціла серія трагедій: великоднє повстання 1916. р., повна невдача зусиль заключити договір, громадянська війна, цілковитий розклад і т. п. Велика Британія приходила з кожною уступкою в ірландському питанні все запізно. Кожний раз, коли здавалося, що вистарчить лише простягнути руку до згоди, приходила якась комплікація знову, яка знову усе перекреслювала. І ось вам пересторога!

Ще більш повчальними, але в цьому випадку вже в позитивному значінні, є факти з історії спору Великої Британії з Південною Африкою.

Мова і політичні традиції ділили Велику Британію від бурів у ще більшій мірі, ніж від ірландців. Два рази приходило між Великою Британією та бурами до отвертої війни; раз навіть до кривавої й довгої, яка тривала кілька років. Але все таки кінець-кінців показалося, що помилки минувшини *можна направити розумним порозумінням та далекойдучими культурними й політичними уступками.* Це замирення було так швидке, що за 12 років після анексії обох бурських республик бурські генерали в часі світової війни командували англійськими військами, а навіть брали участь на мировій конференції як заступники вільної Північно-Африканської Унії разом з британськими представниками. Від світової війни консолідація у Південній Африці поступила ще далі вперед. Ген. Смітові, який довгі літа співпрацював з британськими політиками в Унії, вдалося дійти до угоди з т. зв. націоналістами і таким чином усунути давнє їхнє недовіря до Льондону. Британці і бури, що далі то тісніше співпрацюють і нема влади, яка в Женеві більш сердечно підтримувалаб політику Англії, як уряд Союзу Південної Африки. Для Середущої Европи гливе з цих двох прикладів британської історії велика, глибока наука!

Цікава теж була відповідь Уотсона на додаткове питання: як дивляться нині в Англії на актуальне питання санкцій?

„Коли я відїздив, — відповів мр. Уотсон, — панувала в Англії загально така думка, що не булоб сенсу поширити санкцій ембарґом на нафту, поки певно не знається, чи вдасться заткати всі ті отвори, якими моглаб нафта допливати до Італії. Якщо американський конґрес згодився би на проект Рузвельта, то щойно тоді можна булоб говорити про можливість відрізати Італію від всіх джерел довозу нафти. Треба тут теж взяти під увагу те, що вже було сказане, що Південно-Африканський Союз мав дуже великий вплив на поведінку Великої Британії в питанні італійсько-абісинського конфлікту. На европейському континенті ще й нині собі гаразд не освідомлюють, що Велика Британія після світової війни випрацювала нову й ліберальну „свою політику" в Африці і що Мусоліні своїм впадом до Абісинії сильно загрожує цілому майбутньому мирові „Чорної Африки". Крім цього не можна забувати ще й на те, що великобританська політика супроти італійсько-абісинського конфлікту мусить руководитись ще такими трьома фактами: Середземним Морем, Далеким Сходом і Німеччиною. Що торкається Середземного Моря то Велика Британія не має ніяких клопотів з італійською фльотою, але гірше вже є з летунством. Здається теж, що Італія може фінансово витримати теперішню ситуацію довше, як нам здається і як ми загально думаємо".

Стільки англійський публіцист і політик. З його уваг ті слова, які казали про мирне полагоджування внутрішніх національних спорів та автономістичних тенденцій ріжних складових частин держави, ті слова мають все ще актуальне значіння і то — не лише для Середущої Европи. Чи не насуваються тут якісь анальогії?!

М—н.

Обездолення українського вчителя.

Засада: для української дитини українська школа й український учитель — така природна і самозрозуміла, що після світової війни самочинно й добровільно признала її компетентна польська сторона. Пригадуємо, що бувший президент львівської Краєвої Шкільної Ради вже за Польщі, проф. д-р Цоль, вислав був у 1919 р. до Варшави проект розділу шкільництва і шкільної адміністрації по народности з тим, що провідною думкою того проекту був **тип національної школи,** „щоб українці не потребували ходити до польських шкіл, а поляки до українських". Очевидно, „в польській школі повинен учити учитель поляк, в українській — українець" — читаємо в польському проекті. На приблизно тих самих засадах побудований закон з 26. вересня 1922 р. про т. зв. воєвідську самоуправу, який вправді не увійшов ще досі в життя, але не скасований.

Як у практиці виглядає та одиноко правильна і розумна засада дотично українських шкіл і мови навчання — виказали ми в попередніх двох статтях: „Доля українського шкільництва в Польщі" та „Вартість і мета утраквізму в польському освітленні" („Діло" чч. 18. і 25). Тут спинимося над не менше важною справою: долею українського учительства.

Яку вагу привязує кожний нарід до особи рідного вчителя, видно наглядно зі слів Ферстера: „В німецькій школі може вчити тільки німець, бо чужинець-учитель довів би німецький нарід до руїни і нещастя" („Дойтше Більдунґ, дайтшер Глявбе, дайтше Ерціґунґ", 1906). І дійсно — не менше важна, як пляни навчання, як шкільні підручники, як і ціла дана шкільна система взагалі — є особа доброго, ідейного, повного посвяти рідного учителя свого народу. Він у всяких, навіть найгірших обставинах потрапить подати своїм вихованцям здорову, незатроєну поживу і взагалі виховати їх на характерних, пожиточних членів свого народу й цілої суспільности з почуттям своїх прав та обовязків.

Тому боротьба за рідну школу й рідного вчителя поляків під всіми займанцями перед світовою війною, їхня теперішня боротьба в чужонаціональних державах (Литві, Німеччині, Чехословаччині) і взагалі боротьба всіх народів за рідну школу і нерозлучного з нею рідного вчителя — вказує на першорядність цієї життєвої справи для кожної нації.

Правда — вже перед війною не з медом жилося українському вчителеві в Галичині. Але — не зважаючи на ріжні обмеження, перепони, та й самоволю „власть імущих" — українські вчителі істнували, їхне число постійно росло і вони були важним позитивним чинником у житті свого народу, серед котрого і для котрого працювали.

Після світової війни настали нові відносини, але доля українського вчителя не покращала. Особливож вшехпольський режім С. Ґрабського дався болючо в знаки. Одних учителів-українців звільнювали з учительських посад, других переносили в центральні або західні чисто польські области, а новим кандидатам-українцям не давали посад на українських землях або взагалі ніде. Кількасот тих нещасливців списані поіменно в книжці К. Федоровича „Українські школи в Галичині у світлі законів і практики", Львів 1924 р.

Не помагали ніякі інтервенції ані домагання, щоб тих нещасливців привернути свому народові. Навпаки — це звільнювання й переношування українських учителів перейшло просто в перманентну пошесть. У річнику „Учительського Слова" за 1933 р. находимо знову поіменні

М. НЮТОН

Контрабанда.

— Можу вас запевнити, що тепер є страшно строгі приписи, бо я сам останнього тижня переїздив морем — сказав худощавий панок. — Ще ніколи так точно не трусили мого баґажу.

— Це правда, зовсім переборщують — відповів товстий панок, що нагадував комівояжера. — При дверях поставили двох жандармів, які переводили гострий допит пасажирів при миті, а крім цього ще й на пероні є тайні агенти, які шукають за контрабандою. До того ще й митна контроля страшенне гостра. Їжджу від літ і нічого такого мені ще не трапилось!

— Так, так, вони дуже гострі стали і то не знати, чому.

— Це вийшло від поліції. Чував я, що якась банда ошуканців перепачковувала ріжні дорогоцінности. Були переодягнені за прогульковців.

Мільнер сидів як миш і не хотів зустрітись з поглядом панка у брунатному одязі. Подорож видавалась йому не такою приємною, як звичайно. А всеж і тепер зважився на сміливу річ: віз контрабанду на 15.000 фунтів; у пакуночку були самоцвіти найбагатших родин! Коли хто довший час має нечуване щастя, то може трохи лякатись! Мільнер приготувався на удар. Коли побачив панка у брунатному одязі почав хвилюватись. Обличчя мав цей панок мабуть свідомо безпристрасне; груба, кремезна постать, недбайливий одяг — усе це пахло детективом. Ясно було, що він за кимось „шукає".

Мільнер мав охоту чкурнути перед самим поїздом. Але із страху лишився; не хотів видатись підозрілим. Сказав собі, що мусить видержати — мав враження кролика, на якого дивиться вуж. Але коли цей панок не проявив ніякої активности і спокійно дивився на подорожніх, Мільнер трохи вспокоївся. „От, вигадую всякі речі! Якби він був з тайної поліції, то вже давно заарештував би був мене!"

Коли поїзд рушив із місця, Мільнер почув себе зрівноваженим. Він напевне перевезе до Парижа таку велику добич. Нараз знову побачив цього брунатного. Сів собі напроти нього у ваґоні так, що ввесь час мав його на оці. Нерви Мільнера почали хвилюватись. Ще й вся ця балаканина про французьку митницю! Ніколи він не боявся цієї митниці. Самоцвіти займають так мало місця. Звичайно ховав він їх у свому милі до голення. Тепер мав їх за багато і тому вложив до пакетику з фотографічними знимками. Уважав це сховище за зовсім певне, але тепер почав чомусь сумніватись.

Тепер починав розуміти, чому цей брунатний панок не хоче його арештувати; попросту не хоче рискувати, що може помилитись. Вінже може приглядатись, як митні урядовці будуть робити ревізію при ньому. Напевне мав такий плян. Ішов за Мільнером як тінь аж до митного бюра, коли переходили з поїзду до корабля. Коли Мільнер поставив свою валізку в кутку на кораблі, брунатний панок стояв кілька кроків дальше. Мільнер пішов до бару; брунатний панок саме замовляв собі там чарку „черрі".

Мільнер відчув, що програв справу. Як тільки вийде з корабля, заарештують його і найдуть при ньому дорогі камені. Єдина рада — позбутись їх. Кинути в море 15.000 фунтів це було надто сміливе рішення. Все-ж було це лекше, як сидіти довго у вязниці. У тайній поліції в Льондоні мав він свій список із гріхами, що напевне обтяжать його кару. Як викинути контрабанду? Підійде до облавку корабля і прикинеться, що робить знимку; тоді і впаде апарат у море.

Але поправді не було це легко. Детектив увесь час ходив за ним. Коли підїжджали до пристані у Бульон Мільнер почав тратити надію. В останній хвилині всміхнулась йому ще одна нагода. Коли французькі носії вбігли з криком на корабель, він мав час розвязати ремені із свого клунка, витягнув із них фотографічний апарат і штовхнув його ногою під лавку. Передав клунок носієві і поквапно побіг уперед, щоб бути одним із перших.

Ревізія була дуже строга. Виглядало так, як би його підозрівали, бо оглядали все, навіть бритви. Дякував Богові, що апарату не мав при собі. Поліцаї після митної ревізії шукали в його кишенях ще за тютюном. Іще перед паризьким поїздом перетрушували його знову. Двох сірих панків зупинили його домагаючись, щоб показав, що має в течці. У ваґоні віддихнув спокійніше. Мав певність, що ніколи не був би перевіз цих дорогоцінностей. Це було велике щастя так оминути вязницю.

Коли так думав про це, нараз крізь вікно відчинене настіж почув, що хтось його кличе. Виглянув. Це був панок у брунатному одязі. Він тримав фотографічний апарат Мільнера в руці і кричав: „Гальо! Ви забули це на кораблі. Я пізнав по футералі, що це ваше! Ловіть!"

Серце Мільнера забилось від страху. Це була нова засідка. Хотіли його зловити як власника і мати доказ. Вагався, але цей панок кричав: „Ловіть! бо я мушу зараз всідати до марсейського поїзду!"

Мільнер вхопив апарат і бурмотів увесь схвильований: „Чи я знаю.. ревізія". А панок кричав: „Добре, що я вас віднайшов! Бувайте здорові".

Мільнер узяв апарат у руки і потряс ним. Усі камені були в середині. Стояв задубілий і дивився за брунатним одягом, який біг до марсейського поїзду. Якто? то цей брунатний панок зміг перенести через мито всі його дорогоцінні предмети! Детектив чи ні?

Переклав: [illegible]

сине кількох соток членів „Взаїмної Помочі Українського Вчительства“, що їх перенесли на заточення або передчасно звільнили зі служби. І так безупинно. Кожний рік зазначується великими жертвами зпоміж останніх вже могікан українського вчительства. В минулому, 1935 році, знову перенесли поверх 20 учителів і передчасно спенсіонували поверх 100 учителів-українців.

Всі місця по українських учителях обсадили учителями-поляками.

Донедавна декому зпоміж кандидатів-українців потаданило було дістати учительську посаду в центральних або західних повітах Польщі. Але від кількох літ вже їх і туди не приймають та редукують їх і там. Учителів-українців на безплатну практику не приймають (хіба деяких москвофілів), а ті, що відбули безплатну практику, все одно не можуть дістати посади ані тут ані в корінній Польщі.

По нашим неточним обчисленням приблизно **1.500 учителів-українців працює в центральних і західних повітах Польщі.** Якщо вони вернулись би в рідні сторони, а з українських земель учителів-поляків репатріовували би в польські області, то це м. і. причинилось би також до уздоровлення шкільних і нормалізації польсько-українських відносин.

Число вчителів-українців на українських землях постійно меншає; є повіти, де учитель-українець є білим круком і незадовго стане музейною рідкістю. Його праці, його долі, в порівнанні з його товаришем-поляком нема що завидувати.

Ті учителі-українці, що залишилися ще на українських етнографічних землях, працюють у дуже тяжких обставинах. Передовсім замітна тепер тенденція обсаджувати місця управителів шкіл виключно поляками. Є ще тільки мала горстка управителів-українців, які певно підуть незадовго на пенсію, оскільки до того часу не кинуть когось з них на захід. Посади управителів шкіл обсаджують здебільша поляками, часом дуже молоденькими, звичайно без життєвого досвіду і без педагогічної рутини, але тим більше автократичними й зарозумілими. Такі новики утруднюють працю й огірчують життя заслуженим і практичним українським учителям, дійсним педагогам.

Бо треба мати на увазі, що тепер взаємовідносини між управителем і учителями ґрунтовно змінилися. Давніший старший добрий товариш-управитель перестав істнувати. Нинішній управитель — це влада, що веде аркуш спостережень не тільки щодо праці й поведення учителя в школі, але й дома і поза домом. Він оцінює й фліксує, а що це все діється тайно і учитель не має змоги перевірити, чи всі замітки про нього правдиві чи перекручені або й злобно видумані — тому становище учителя-українця тепер особливо дуже важке.

Бо навіть у чисто педаґоґічних чи методичних справах нинішній учитель мусить сліпо повинуватися напрямним управителя, якого рішення є остаточне й невідкличне. Словом — нинішня доба загального технічного поступу принесла й „змашинізування“ учителя. Та душа людська — це не бездушна машина. Річ ясна — таке змашинізування не бажане, а навіть шкідливе з педаґоґічних оглядів, бо вбиває ініціятиву, здорову критику і не допускає до самостійних спроб і кращих вислідів, а вчителя-педаґоґа заміняє на вчителя-ремісника.

Та це все у специяльних польсько-українських відносинах у шкільній ділянці набирає особливого значіння. Тепер витворились у нас дві табори: з одної сторони всевладні польські управителі шкіл, з другої сторони „змашинізовані“, безвольні, всеціло підчинені, беззахистні українські вчителі. Управителі й учителі-поляки, особливож на українських землях у Польщі — це упривілеєний і фаворизований місіонар та пропаґатор польської культури на східних окраїнах Польщі. Він може і повинен працювати в польських виховних, освітніх, культурних та економічних товариствах і орґанізаціях, він душею „Стшельца“, орґанізатором „стражи пожарней“, будує „доми людове“ і т. д. і т. д. Це все належить просто до його обовязкової позашкільної громадянської праці і такої праці вимагають від нього шкільна влада і польські суспільні чинники. Така позашкільна праця числиться учителеві за особливу заслугу.

Про таку свобідну працю в аналоґічних українських леґальних установах учитель-українець і мріяти не може. Теоретично, на словах, учитель-українець рахується повноправним, одначе практика, та гірка практика для нього дуже дошкульна й болюча.

Не зважаючи на упривілеєне становище учителів-поляків у порівнанні з учителями-українцями, на зїзді представників 120 польських виховних, освітніх, культурних і суспільних організацій у Варшаві 8. січня 1936. р. голова Союзу Польського Вчительства п. Колянко так схарактеризував сучасні відносини польського вчительства:

„Нині учитель переляканий небезпеками з усіх сторін, що чигають на нього; понижений, упослідженний — стає байдужий до всього. Він підлягає надзорові всіх: інспектора, освітнього урядовця, старости, двора і т. д.“

А щож тут говорити про незавидне становище учителя-українця?

Такі ненормальні відносини українського вчителя вважаємо шкідливими не тільки з огляду на його особу, але і з ширшого загально-суспільного інтересу. Суспільне становище українського вчителя мусить бути знормалізоване. Учитель, що в практиці не має змоги працювати явно-славно в леґальних українських виховних, освітніх, економічних і культурних установах, учитель, що таким чином обмежений у своїх громадянських правах — такий учитель не може бути дійсним і повновартним виховником і не може позитивно впливати на своє окруження. Отже до понижуючого почуття меншевартности долучується знехтування та в слід за тим і утрата великого суспільного виховного чинника в повинному значінні.

Тому необхідно привернути українському вчителеві всі права не тільки на папері, але й у практиці і дати йому змогу позитивно працювати в леґальних українських установах. Це лежить в інтересі дійсної, необхідної нормалізації польсько-українських відносин.

І. Г.

На основах західно-европейської культури.

Промова сен. О. Луцького, виголошена на сенатській буджетовій комісії 5. п. м. при розгляді буджету Міністерства військових справ.

Висока комісіє! Пан референт буджету, сен. Зажицький, присвятив цілий уступ свого реферату відомій декларації, яку при розгляді буджету Міністерства військових справ зложив від Української Парляментарної Репрезентації на соймовій буджетовій комісії посол Целевич. Уважаю доцільним завважити з цього приводу отсе: Національно-визвольна боротьба українського народу, піднята ще раз у 1917 році і ведена поза 1920 рік, у всіх своїх фазах мала одне спільне та істотне гасло, що **українська державність удержиться тільки на основах західно-европейської культури.** Це відповідає цілій нашій історичній традиції і нашій ментальности, це виходить з нашої геополітичної дійсности. Задля цього ми й у цій боротьбі шукали зрозуміння не на Сході тільки на Заході Европи. Нині Схід ще знову опановує найбільшу частину нашої території. Четверта частина українського народу опинилася в межах польської держави. Тут ми всеж таки в Европі, а дійсність зложилася так, що мусимо мати почуття відповідальности не тільки за себе, але й за ввесь український нарід. Особливо в такім дуже складнім і поважнім часі, як тепер, мусимо кермуватися загальною українською політичною рацією. Це стало також приводом, що ми дали почин до нормалізації польсько-українських відносин на основі цілей, які можуть бути згідні з політичною рацією як українською, так і польською. Не находячи зрозуміння для цієї справи, ми вели в польськім парляменті гостру опозицію, одначе й тоді не вели особливої боротьби з буджетом військових справ, маючи на увазі можливости будучини. Нині відносини так укладаються в материку української нації і в цілім світі, що наша Українська Парляментарна Репрезентація вважала потрібним зложити в соймі дня 14. січня ц. р. устами п. Целевича ось яку декларацію:

„Політична ситуація світу, перегони зброєнь і ясні для всіх цілі Комінтерну загрожують в однаковій мірі державі та українському народові. Це все вимагає від держави сильної, численної і добре під технічним оглядом вивінованої армії. Така армія є в життєвому інтересі українського народу і тому будемо голосувати за буджетом міністерства військових справ“.

Цю декларацію п. Целевича і всі зголошені ним при цій нагоді постуляти потверджую і тут у сенаті. Хочемо, щоб вона дійшла до відома українського і польського суспільства. Не вяжемо цієї декларації з цим чи іншим польським урядом, вона не має на увазі тільки проминаючої конюнктури біжучого дня. Ціла польська суспільність мусить розважити собі, чи шукання спільних істотних цілей у наших політичних раціях є реальне і доцільне.

Одне ще тут має своє значіння. Українська суспільність знає, що цю декларацію зложили не козачки, що їдуть на польській повозці, **тільки дійсні і відповідальні українські політики.** Признаю, що також і ми здаємо собі справу з того, що начальний провід армії мав досі і далі має великий дійсний авторитет у реалізації державної рації. Через це зложили ми нашу декларацію в соймі при буджеті військових справ. Будемо голосувати за цим буджетом“.

З польської преси.

Дискутують, чи виступають

в обороні особистих інтересів?

Мав необережність консервативний „Час" помістити на своїх сторінках статтю пана К. П. на модну тепер тему польсько-українських взаємин. Автор й слушно твердить, що „це порозуміння можливе тільки при признанні українцям мовних, культурних і громадянських прав та при умовині беззастережної політичної їх рівноправности". Це скромне поставлення справи викликало начеб бурю у склянці води. Читачі „Часу" — все великі землевласники — почали надсилати до редакції свої „голоси". Справді голосять вони, але більше про те, що зменшується стан польського посідання на „інтегральній частині" Польщі — „коханих кресах", ніж з приводу того, що справді невідрадні відносини настали між поляками та українцями в державі. Трудно опертися враженню, що деякі пани-поміщики тільки пожвавно скористали з нагоди, щоб виступити в обороні... власних інтересів. Земля утікає їм з рук. Є справді чого кричати.

Ось уже третій з черги ґраф, цим разом Ф. Мицельський, прислав свій „голос" до редакції „Часу" — і бідна редакція мусить містити цей голос можновладного пана, хоч і заявляє, що з ним не погоджується. Ґраф Ф. Мицельський передовсім стверджує, що „ніхто не парцелює землі для приємности, але тому, що його лицитує податковий уряд чи кредитове товариство". У цьому році мають розпарцелювати поверх 4.000 гектарів землі. І щоб налякати відповідні чинники, твердить ґраф далі, що „ця земля очевидно перейде у львиній частині в руки українців". Але як лякати, то вже „на цілого", і тому, не моргнувши й оком, пише п. ґраф з патосом: „Є різниця між тим, що держава обмежує права українського населення до набування землі та примусовим вивласненням цієї землі польською державою з польських рук у руки українців". Не повірите хіба, що справді таке можна писати, начеб не було ані цивільної ані військової кольонізації та забуваючи за цілу дотеперішню аґрарну польську політику. Але, видно, з великопанських палат інакше виглядає світ, як це відчуваємо його ми, українці. Бо от пише достойний автор далі: „Це (польське) громадянство має право вимагати від держави, щоб польські діти ходили до польської школи і слушно може мати жаль до міродатних чинників, оскільки вони змушують його посилати тих дітей до українських шкіл". Далі йде скромний постулят, щоб „урядничий стан цієї частини краю був у міру можливости польський". А короною ґрафських теревенів є вимога під адресою уряду, щоб „він не дозволяв на те, щоб кооперативи, школи а навіть греко-католицький клир були кузнею протидержавної пропаґанди". І тут сердитий ґраф кидає докір владі: „До цього часу ми бачимо, що протипольська і протидержавна аґітація приймає щораз більші розміри". І хоч згадав собі нараз шановний допоцик про якусь там пробу польсько-українського порозуміння, одначе відразу затупотів ногами, замахав руками і кличе: „Правмо строго, хоч справедливо, не замилюймо собі очей візією якоїсь скорої ідилії в польсько-українських взаєминах, не даваймо концесій там, де вони непотрібні, та з усією безоглядністю здавлюймо протидержавні виступи".

Сердитий ґраф! Чує він, що те, що він повиписував, далеко відбігає від того, що бачив пан К. П. А тому на закінчення кидає йому в очі, що оскільки п. К. П. говорить про якісь права для українців, то це „доказ його великої недосвідчености в цій справі і цілковитої незнайомости обставин". Бож „українське населення в повноті користає з усіх прав". І тому „польська державна рація на дальше розширення цих прав у сучасній хвилині не дозволяє"...

Значить: „Вето". Кропка. І ми теж нічого додавати від себе не потребуємо.

Як ендеки боронять

Польське Радіо?

Реферуючи недавню статтю „Діла" п. н. „Комунізм із етеру" „Львовскі Курьєр Народови" з 4. ц. м. боронить, очевидно, Польське Радіо, при чому виявляє, як звичайно, повний анальфабетизм щодо українських відносин і хронічний нахил примітизувати справи та упрощувати їх. Польські ендеки в усьому добачують лиш хитрі тактичні маневри, не маючи охоти заглядати вглиб, до суті справи. В цьому це тільки ніби „страхи на ляхи", при чому стиль „Льв. Дзенніка Нар." не відзначається великою елеґанцією:

„...Українська любовниця грозить санаційному партнерові, що коли не дістане того, чого жадає, кинеться в рамена большевицького суперника..."

Це підхід типічний для людей, які завжди мусять кидатись комусь на шию (напр. ґрафові Бобрівському) та національні вимоги ставити в площині „ласки".

Капітальний, теж для ендеків типічний зворот, що, мовляв

„Ми не є проти авдицій в єнзику рускім, але є противниками української пропаґанди"!

Пригадуємо, що у статті „Діла" казалося лише про мову авдицій і про тенденцію — небольшевицьку. Ендеки відріжнюють мову „руську" та українську (епохальний науковий винахід) і волють уже большевицьку пропаґанду, ніж українські аполітичні авдиції у Польщі...

Останні два арґументи такі: 1) лямпові апарати має мало осіб і тому большев. пропаґанда не страшна і 2) радієві абоненти все одно вдоволені, бо львівська дирекція почт і тел. має найбільшу — після варшавської — скількість абонентів.

Відповідь така: не знаємо статистики власників лямпових апаратів, але знаємо, що большевицька радіо-пропаґанда обрахована саме на інтеліґенцію та на збірних слухачів (по читальнях „Просвіти" і т. п.).

Що торкається „вдоволення" радієвих слухачів то чи польським ендекам (і П. Радієві) треба аж, щоби прийшли масові докази яскравого невдоволення?! Чи треба аж до того доводити?!

Вшанували імпресарія Українського Національного Хору.

НЮ ЙОРК, 20. січня. (Вл. кор.). Недавно відбулася вистава опери „Травіята" в честь Макса Рабінова, який святкував 25-ліття своєї праці як імпресарію. Вистава відбулася в Карнеґі Голл. Взяли в ній участь визначні одиниці з мистецького життя, а також багато особистих приятелів.

Між українцями імя Рабінова знане тим, що в 1922. р. він спровадив до Америки Український Національний Хор з Олександром Кошицем як диригентом. З ним обїхав Рабінов цілу Північну Америку двічі, а Південну й Середущу Америку раз.

Книжка про Бенеша.

В місяці січні вийшла вже друга книжка про нового президента Чехословаччини, Едварда Бенеша. Першу написав Еміль Львдель, другу Пєр Крабітс, під заг. „Бенеш, державний муж середньої Европи". Декто був того переконання, що Бенеш жид, а Крабітс каже, що він чистокровний чеський селянин від поколінь. Як приятель Масарика, знав усі його тайни. Автор каже, що з вибухом війни Масарик не знав, по якому боці стати. Але після наради з Бенешом рішили, щоб Бенеш виїхав у Голяндію. Там він стрінувся з британськими журналістами і мабуть під впливом Сетона Уотсона, що довгі роки був кореспондентом льондонського „Таймсу" у Відні, набрав переконання що Чехія повинна станути по боці аліянтів. Тоді приїхав Масарик до Амстердаму і розпочав свою подорож по Европі. Бенеш повернувся з Голяндії до Австрії, опісля виїхав на фальшивім пашпорт до Швайцарії і злучився з Масариком. Їх спільна праця довела до самостійности Чехословаччини. Цю самостійність проголосив Масарик у Вашинґтоні 18-го жовтня 1918.

Гей... Мясниці вже минають скоро,
Всі довкруги гулять бадьоро;
А музика грає всі танки штудерні,
Фокси, танґа й бостони модерні.
Наша молодь бавиться завзято.
Та... сумують мамуня й тато.
Для них тільки спомини остали...
„Ех! як ми то давніше гуляли!..
„Коломийку, кадриля, лянсієра,
„Трамблянпольку, угорку штаєра.
„Віддиху в гальопі не стало;
„Бувало оно давно... бувало!".
Не сумуйте татуню й мати!
Прийдеться ще й вам погуляти!
Будуть і для вас вечерниці,
Що прославлять якслід мясниці.
Хто й девятьдесять літ має
В нас напевно загуляє,
А потому, по давньому
Піде вранці аж додому.
Ах, безліч старинних таночків
(Новітні на відпочинок)
Гуляємо на Вечірницях
Кружка ім. Ганни Барвінок.

17. лютого 1936.

З життя УФОТО.

„Українське Фотоґрафічне Товариство" у Львові на своїх Загальних Зборах 25. І. ц. р. вибрало головою п. Олександра Моха, редактора фот. журналу „Світло й Тінь". До виділу ввійшли такі члени: м-р Степан Щурат, заст. голови, Юліян Дорош, секретар, Ярослав Савка, скарбник, Роман Масляк, бібліотекар, Методій Ставничий, книговод, архівар і протоколянт, Льонгин Сторожук, домівкар, Володимир Тарнавський, кооптований на господаря темничок і читальні та д-р Ярослав Пастернак, коопт. на краєзнавчого референта. До ревізійної комісії вибрані Заг. Зборами пп.: ред. Ярослав Маренін, м-р Іван Заяц, інж. Сидорів.

Нововибраний виділ намітив на найближчий час такий порядок праці:

1) Кожного четверга між год. 19—21 відбуватимуться *ширші сходини* членів Т-ва. На цих сходинах будуть виголошувані відчити, фахові дискусії, критичні оцінки праць членів та рисункові імпрези з висвітлюванням цікавих фільм. На місяць лютий приготовані такі відчити: 13. II. домівка УФОТО, Шашкевича 5, год. 19—21.: м-р С. Щурат: „Участь українських мистців-світливців у І-ій всеславянській виставі мистецької фотоґрафії в Загребі 1935." з показами принятих на виставу праць. 20. II. там-же „Вживання маґнезії при нічних знимках" з демонстраціями, 27. II. там-же: Ю. Дорош — „Поїздка на Гуцульщину 1935. р.". Дальші реферати на березень будуть подані до загального відома пізніше.

2) УФОТО влаштовує у своїй домівці *рухому виставу* фотокартин. Будуть це кращі праці мистецької вартости, що прикрашуватимуть стіни домівки за час кожних 2 місяців. Просимо зголошувати до Секретаріяту Т-ва картини, оправлені за шклом у рямках відповідних до характеру картини. Вистава на місяць березень—квітень обійме збірку фотокартин, що були дипльомовані на попередніх виставах УФОТО. У травні—червні буде чергова вистава таких праць.

3) Виділ УФОТО рішив зорґанізувати *курс побільшення*. Передовсім члени Т-ва повинні в свому власному інтересі якнайчисленіше записатись тим курсом, бо бромова техніка наших світливців залишає ще багато до побажання. Курс триватиме 6 тижнів у місяцях лютому—березні. Лекції відбуватимуться двічі тижнево в домівці та в робітні Т-ва при вул. Шашкевича 5. Усіх лекцій буде 12. Оплата за цілий курс 10 зол., для членів Т-ва 7 зол. Курс переведе п. Юліян Дорош. На час курсу темничка УФОТО буде збагачена на 2 проекційні апарати. Зголошення приймає Секретаріят Т-ва в понеділок і четвер від год. 17. до 19. Початок курсу в четвер 20. лютого ц. р.

Домівка Т-ва відчинена для членів Т-ва кожного понеділка і четверга від год. 17—19. Тоді є дижурні-виділові. Бібліотеку можна відвідувати в четверги в цих самих годинах. *Темнички* Т-ва є до диспозиції членів щодня за попереднім замовленям у книзі праць. Обовязує правильник а передовсім карта вступу, яку дістануть тільки ті члени, що точно платять свої членські вкладки.

Все його цікавить.

Пишуть нам з села Бережці, пов. Кременець:

Недавно призначили сюди комендантом поліційної станиці Костуя, який хоче чим-небудь на себе звернути увагу своїх зверхників. А що тепер такі часи на Волині настали, що кожний громадянин тіни своєї боїться думає лише про те, якби по заплаченні податків себе та свою родину вижививи (де вже йому думати про політичну або громадську роботу!), тому то здавалось би, що й нема праці для п. Костуя.

Але так тільки здавалося. Бо п. Костуй звернув свою увагу на... краватки. 13. січня ц. р. зібрав він у гміні солтисів, прочитав їм „лекцію" про їхні обовязки і наказав їм стежити та доносити йому на тих сільських хлопців, що носять замісць краваток жовто-блакитні стрічки та вишивані сорочки. На його думку треба носити лише червоно-білі краватки, бо „тут нема жадної України, а є тільки Польща". Зацікавився також комендант поліції Костуй і справою українізації церкви в сс. Попівцях і Руді, але до тої акції православних українців він ставиться неприхильно. Що його може обходити, що українізацію Служби Божої ухвалив Св. Синод та Єпархіяльний Зїзд і це затвердила вища духовна влада; він на це має свої погляди і тому заборонив в Руді церковному хорові розучувати церковні пісні українською мовою, вимагаючи, щоб співали по словянськи, а старих людей переконує триматися „прадідівської віри" і не займатись політикою, бо за українізацію церкви може влада покарати...

Може так зверхники Костуя звернулиб увагу на його поведінку і повчили його про права й обовязки коменданта поліційної станиці?

Напередодні війни на Далекому Сході?

ЛЬОНДОН, 7. 2. ПАТ. Райтер повідомляє з Дайрену: японсько-манджурські війська мають підійти до кордону Зовнішньої Монголії, тому, що та остання разом з СССР приготовляється енергійно до війни вздовж цілого манджурсько-монгольського кордону, де щораз то частіше приходить до сутичок.

ТОКІО, 7. 2. ПАТ. Як інформує агенція Домеї відділ монгольських вояків мав заатакувати граничну станицю в Олягодка, одначе манджурці його відперли.

ПЕКІН, 7. 2. ПАТ. У китайських колах сподіються, що 5-тисячний відділ, зложений з манджурців та монголів під японською командою увійде на територію провінції Суюан.

Німецьке військо перейшло чеський кордон.

ПРАГА, 7. 2. ПАТ. Минулої неділі німецький відділ, 6 старшин та 60 вояків, у боєвому виряді перейшов чеський кордон біля місцевости Наход та вернувся після пів години до Німеччини. Рівночасно німецький літак перелетів кордон та кружляв 2 кільометри над чеською територією.

„В пакті з СССР. Франція дає все, а нічого не дістає".

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. На сторінках органу французької фінансієри „Ле Капіталь" відомий публіцист Жак Барду остерігає перед надто поспішною ратифікацією французько-совітського пакту. Згаданий пакт теоретично стоїть на становищі невмішування у внутрішні справи, та він хіба не перешкодить большевикам вести агітацію у Франції та по кольоніях. Пакт не міг би творити для обох сторін однакових обовязків, бо риск для них нерівний. Франція межує з Німеччиною, СССР — ні. Вже і тепер той пакт, дарма що лише парафований, ставить Францію в обличчі поважних дипльоматичних труднощів, перешкоджує в переговорах та наражує на недовіря Німеччини, що бачить у франко-совітському пакті зусилля окружити її.

СОЦІЯЛІСТИ В ОБЛИЧЧІ РАТИФІКАЦІЇ ПАКТУ.

ПАРИЖ, ПАТ. Адміністраційна комісія соціялістичної партії С. Ф. І. О. при співучасті депутатських цієї партії, відбула довшу нараду в справі становища щодо ратифікації французько-совітського пакту. Підчас нарад зазначились розбіжности думок. Поодинокі бесідники остерігали перед поспіхом, що може довести до подібних помилок, як ратифікація римського пакту чи австрійської позички, або заставити Францію продовжити військову службу.

Підчас нарад, запропонувало декілька членів комісії згодитися на ратифікацію під умовиною, що уряд формально зобовяжеться до того, що Францію не вязатиме ніяка тайна або й явна військова клявзуля, з метою допомоги в користь СССР. Однак деп. Грумбах перефорсував тезу збірної безпеки й візвав своїх товаришів голосувати за ратифікацією без застережень.

Протикомуністичний фронт Південної Америки.

САНТІЯГО ДЕ ЧІЛЄ, 7. 2. ПАТ. Переговори між південно-американськими урядами під проводом Чіле, Аргентини, Бразилії та Перу, скоро поступають. Між іншим південно-американські республики мають відбирати громадянство членам комуністичних організацій, що одержують вказівки зза кордону.

СТРАЙК В ЧІЛЄ КІНЧИТЬСЯ.

САНТІЯГО ДЕ ЧІЛЄ, 7. 2. ПАТ. Страйк вигасає, поїзди курсують на всіх лініях.

На африканському фронті.

АДІС АБЕБА, 7. 2. ПАТ. Авас подає, що останніми днями кружляють різні суперечні вістки про положення на фронті. Про військові діляння нема ніяких точних інформацій. З причини дощів всякі військові ділання перервані.

Якийсь европеєць, що довший час перебував у перших рядах абісинської боєвої лінії біля Макалле, каже, що абісинці на тому відтинку мають перевагу. Одначе вони обмежуються тільки до партизанки, нападаючи на ворога головно лічбою. В день нападають на транспорти й стежі. На думку інформатора, треба рахуватися з можливістю швидкого заняття Макале абісинцями.

Зате ірляндський сотник Бройфал, член амбулянсу Червоного Хреста, твердить, що Макале й надалі сильно закріплене.

ЄГИПЕТ НЕ ПРОТЕСТУВАТИМЕ.

ЛЬОНДОН, 7. 2. ПАТ. Кореспондент „Таймс"-а подає з Каїро: Згідно зі звітом египетського консуля в Аддіс Абебі, на амбулянсі, що його італійці 4 січня збомбардували в Даґабур, не маяв ні египетський прапор, ні теж Червоного Хреста. Тому египетський уряд не буде протестувати перед італійським урядом.

ОБНИЖКА ДИСКОНТОВОЇ СТОПИ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Банк Франції обнизив дисконтову стопу з 4 на 3½%, від позичок під застав вартісних паперів — з 5½ на 5%, від 30-денних зачетів — з 4 на 3½%.

РЕВІЗІЇ Й АРЕШТУВАННЯ ЕНДЕКІВ У ВАРШАВІ.

В пятницю перед полуднем увійшла поліція до домівки Сторонництва Народового у Варшаві при Алеях Єрусалимських ч. 17 з метою перевести ревізію в секції ендецьких студентів. Одначе тому, що поліція не знала, де міститься секція ендецьких студентів, перевела ревізію в цілім будинку. Одночасно поліція переводила ревізію в інших дільницях у Варшаві. Ревізії поліція переводила між студентами і визначними діячами нелегального О. Н. Р. При ревізії поліція сконфіскувала багато компромітуючого матеріялу й арештувала багато осіб.

РІЧНИЦЯ ЛЮТНЕВИХ ПОДІЙ.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Річниця кривавих подій на площі згоди пройшла спокійно. Представники влади і організацій та вдів і сиріт по тих, що того дня згинули, зложили вінки на згаданій площі. До політичних демонстрацій не дійшло. Національний фронт вшанував память погибших одноховилинною мовчанкою на вічу.

НОВА ПАЛАТА ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 7. 2. ПАТ. Ліга Націй перенесеться 17 ц. м. з будинку, що його займає від 1920 року, до нового, власного. Переносини внутрішніх уладжень та архівів триватимуть всього тиждень, зате бібліотеку, що має 200.000 томів перевезуть щойно на весну.

—o—

„ЗРАЗОК АМЕРИКАНСЬКОЇ ЛЕГКОВІРНОСТИ".

ТОКІО, 7. 2. ПАТ. На засіданні комісії торговельної маринарки парляменту Злучених Держав посол Сіровіч звернув увагу на те, що японські торговельні та рибальські кораблі потайки мірять глибину моря коло берегів Аляски, світлять їх та шукають там підхожого місця на летунські майдани і пристані для підводних суден.

Японська адміралія заявляє, що нічого про те не знає, а представник японського міністерства закордонних справ назвав підозріння абсурдальним та зразком американської легковірности.

ТРОЦЬКИЙ ВМИРАЄ.

Норвеська преса повідомляє, що Троцький тяжко занедужав і тому покликав нотаря, який списав завіщання Троцького.

БІЙ ПОЛІЦІЇ З КОМУНІСТАМИ.

СОФІЯ, 7. 2. ПАТ. Вчора поліція у Варні хотіла арештувати 20 комуністів і при тому стрінулася зі збройним спротивом. Два поліцаї та один комуніст ранені. Всі інші комуністи втікли.

КОЖНОЇ ХВИЛИНИ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО ВІЙНИ МІЖ СССР ТА ЯПОНІЄЮ.

ЛЬОНДОН, 7. 2. ПАТ. Райтер повідомляє з Дайрену, що японські і манджурські війська рішили посунутись до кордону зовнішної Монголії. Півофіційний комунікат каже, що зовнішна Монголія і СССР підготовляються до війни вздовж цілого монгольсько-манджурського кордону, де приходить все частіше до сутичок. І так у середу 5. лютого ц. р. 20 монгольських вояків напало на станицю манджурської сторожі в Алагодка недалеко озера Ву і Нор. Напад монголів не вдався.

ЛІТВИНОВ РАДИТЬ У БЕРЛІНІ.

З Берліна надійшли вістки, що Літвинов по дорозі з Парижа до Москви затримався у Берліні, де відбув довшу нараду з большевицьким послом Суріцом.

НОВИНКИ.

— **Футра, всіякого рода, найвибагливіші,** поручає Юліян Глушівський. пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46. 10 104—?

— **Концес. Курси косметичні Стефанії Гаврисевич під проводом д-ра Е. Дурделли та д-ра хемії космет. Львів, вул. Коперника 42а, тел. 272 18.** Вписи приймаємо щоденно. Початок викладів 15 лютого. Проспекти на бажання висилає Дирекція. 1054 7—10

— **Т-во Українська Захоронка, Львів.** Дитяча маскарада дня 16. лютого в салі Ремісничої Палати. Початок 3 поп. Готуйтеся!

— **„Одружіння" на ґімназійній сцені.** Учнівський драматичний гурток ім. Карпенка Карого при державній ґімназії з українською мовою навчання у Львові (вул. Сапіги 14) відограє в неділю, 9. ц. м. в салі заведення комедію на 3 дії Миколи Гоголя „Одружіння" з нагоди 100-ліття цього твору. Початок 18 год.

— **В Українському Науковому Інституті** в Берліні виголосив 7 ц. м. б. сотник Спілинський виклад на тему „Облога міста Ставище в 1664 р." (військово-історична студія).

— **Загрожені селяни.** Дирекція Земельного Кредитового Т-ва у Львові оголосила на 28 ц. м. ліцитацію дібр княгині Гелени Чорториської, положених у Журавні, Підберeжу, Оруськім, Буядові, Володимирцях, Которинах, Мельничу і Монастирці. Заповіджена ліцитація викликала серед мешканців цих місцевостей великий рух, бо багато з них купило від кн. Чарториської на парцеляції землю і вживають її, не дочекавшись списання контрактів. Інтересовані господарі рішили тепер на спільній нараді ніяк не допустити до ліцитації куплених ґрунтів.

— **Шкоди в заліщицьких садах.** Цьогорічна зима наробила значної шкоди в заліщицьких садах, особливо серед морель. Під впливом великої теплоти оживилася ростня і морелі так уже розвинулися, що галузки, принесені до хати, зацвитали до 24 годин. В останніх днях настала студінь і впали сніги, від яких сильно потерпіли ніжні овочеві дерева.

— **За зневагу памятника Пілсудського.** Городський суд у Збаражі засудив на 8 місяців вязниці Семена Рудника із села Доброводи, що зневажив погруддя марш. Пілсудського і державний герб. Засуджений зголосив апеляцію.

— **Демонстрації безробітних.** В Костяні в Познанщині були демонстрації безробітних з міста та околиці. Вони домагалися грошевих допомог і зачетів на рахунок майбутніх робіт. Коли виплачені гроші їх не вдоволили і демонстрації повторилися, поліція арештувала 13 осіб і привернула спокій.

— **Протижидівські заворушення.** Як повідомляють із Ченстохови, в місцевостях Медзні і Кшепіцах ендецькі агітатори, користаючи з ярмарків, на які прибуло багато селян, підбурили нарід до протижидівських ексцесів і грабунків. Авантурники ограбили кільканацять жидівських лавок, причому знищили чимало товарів. Грабуючи побили кільканацятьох жидів. Спокій привернула поліція, арештуючи багато осіб. Подібні заворушення були в Загурові пов. Конін, де ограблено жидівські крамниці й побито жидів.

— **Президентом Банку Польського** президент Мосціцький іменував Адама Коца, заступника державного секретаря в м-стві скарбу.

— **Страйк у варшавських друкарнях.** Минулої середи застрайкували у Варшаві друкарняні робітники домагаючись вищих платень, а особливо збірної умови. Більшість газет появилася наслідком того у вменшенім обемі. Страйк охопив 180 заведень при участи 2.500 осіб.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала Мошка Балкіна під закидом, що вкрав возьному Земельного Кредитового Т-ва 4.400 зол. — При вул. Домагаличів кинулася з поверха 57-літна Анна Гохберґ, сепарована з мужем, мати пятеро дітей, з причини нужди і вмерла у шпиталі. — При вул. Гофмана 24 зліквідовано тайний дім розпусти в мешканні Стефанії Банат, б. кварняної касієрки. — На вул. Свентокшиській двох злодіїв напало на Пепі Берґман і вирвали їй з рук торбину з готівкою 40 зол. — На вул. Казимирівській Марія Кравець заатакувала свою суперницю Янину Костир і заляла їй очи сільним квасом. Осліплену відставлено до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** У Пнізю пов. Надвірна підчас забави з танцями вбито трьох парубків, Горилюка, Гордійчука і Лаврищука. У звязку з тим арештовано кількох парубків. — В Перемишлі застрілився вистрілом з кріса вояк 5 п. саперів Йосиф Сичак, правдоподібно наслідком нещасливої любови.

— **Засудили на розстріл.** У пятницю переддолудним військовий суд у Кракові засудив дезертира Стефана Ґренда, який 12 січня ц. р. убив у Татрах інж. Стефана Диліона з Варшави, на видалення з війська, позбавлення прав і на кару смерти. Засуджений приняв присуд спокійно і заявив, що не буде просити помилування. Одначе оборонець засудженого вніс прохання до президента, щоби помилував його. Якщо президент не скористає з права ласки Ґренду розстріляють.

— **Наслідки алькоголю.** У Пястові під Варшавою 36-літний залізничник Влад. Ґанц у приступі божевілля зарізав бритвою жінку й троє дітей, опісля підрізав собі горло. Ґанц був наліговим алькоголіком.

— **Смерть летунів у Карпатах.** У румунських Карпатах розбився румунський літак „Сарта", причому згинули два летуни. Припадкові очевидці оповідають, що літак зачепив об гірський верх і розпався на дві половини.

— **Большевицькі життеписи.** Совітський уряд заанґажував 50 большевицьких письменників, щоб написали життеписи чільніших большевиків, не тільки політиків, але й письменників, артистів і т. п. а навіть т. зв. ударників. Усі життеписи появляться як збірна праця в одному томі і будуть неначе „ґотайським" альманахом сучасної Росії. Найцікавіше, що до редакційного комітету належить теж відомий гуморист Зощенко.

— **Чотири світові шахісти,** а саме: д-р Еве, д-р Альохін, д-р Ляскер, і Капаблянка возьмуть участь у шаховому турнірі, який відбудеться цього року в Нотінґемі від 10 до 28 серпня. Крім того стануть до змагань за світове мистецтво Ботвінік, Фльор і инші.

— **Серед бразилійської джунґлі.** В незвичайно важкому положенні знайшлися пасажири бразилійського гидропляну, що з причини зіпсутого мотору мусів осісти серед бразилійської джунґлі Матто Ґроссо. Сталося це тому два тижні і від цього часу сім осіб, пять пасажирів і два летуни, живуть у вічній тревозі, напастовані не тільки індіянськими племенами, але й дикими звірятами, особливо аліґаторами. На допомогу розбиткам болівійська армія вислала літаки, які щодня перелітають над їхнім табором, скидаючи їм харчі та зброю. Більше не можуть для них нічого зробити, бо осісти серед джунґлів неможливо. Всеж таки влада робить всякі зусилля, щоби нещасливих уратувати. З болівійського форту Рабаре вибралася окрема ратункова експедиція, що передирається крізь „Зелене Пекло" пралісів. Якщо виправа не вдасться, розбитків жде загибіль.

— **90 осіб у вогні.** У нічліговому домі в Паркері (Каліфорнія), де находилося 90 осіб, вибухла велика пожежа і поширювалася дуже швидко. Мешканці дому ратувалися тільки в біллі. 10 осіб згоріло живцем, а 30 тяжко попеклося.

— **Коли стратять Гавптмана?** Стейтовий ґубернатор Гофман заявив, що його розпорядок, щоби розглянути наново справу Ліндберґа, не повинен вплинути на речинець страчення Гавптмана. Покищо глядають дальше за його спільниками і будуть глядати після його смерти. Якщо у справі Гавптмана не наступить новий зворот, засудженого стратять між 16. березня і 11. квітня.

— **Місто, що потрібує свого гимну.** Безробіття викликує ріжні потреби. Так напр. посадник Ню Йорку звернувся до товариства американських композиторів, щоби вони використали вільний час на написання гимну для міста Ню Йорку в честь мітичного опікуна міста „Батька Никербокера". Думка дуже сподобалася міським урядовцям, бо мали би деколи хвилину розривки у праці. Вже тепер дехто в часі урядування свище, а коли буде міський гимн, то почнуть співати.

— **Кінь зперед 30 міліонів літ.** До Музею Природної Історії привезли з Південної Америки звіра, подібного до коня, що жив перед 30 міліонами літ. Його відкрила експедиція музею в зимі 1933—34 року в Патаґонії у вульканічнім кратері. Знавці здогадуються, що він згинув удушений ґазами, бо з ним знайшли ще 5 інших оказів. Цей оказ, що його привезли до Ню Йорку, є довгий 7 стіп а високий 4 стіп з половиною. Не належить до ніякої родини живучих звірят, а найбільше ще нагадує коня. Його передні копита розділені на 4 ратиці. Його називають Скарітія, а походить з оліґоценської доби, отже після того, як уже вигинули діносаври.

— **Ріжні вістки.** Над берегами Японії лютилася жахлива сніговія, від якої згинуло багато людей, засипаних лявінами. Буря затопила багато рибацьких суден. — З Неаполю повідомляють про вибухи Везувія, з якого вечорами б[illegible] червона луна. — У Гельсінґфорсі вискочив з четвертого поверху банковий урядовець Л[illegible]сон, що важив 105 кґ. і впав на вулиці на одну подружню пару. Жінка згинула на місці, а обох мужчини у шпиталі. — Голосна фільмова артистка Марлена Дітріх виїхала з Америки до Франції, втікаючи перед ґанґстерами, що домагались від неї окупу, погрожуючи схопленням її 10-літної донечки.

— **Музей Наукового Товариства ім. Шевченка** у Львові, вул. Чарнецького 24, мав у місяці січні 65 катальоґових чисел приросту до ч. 26065 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольоґія 24 (головно з Волині), етнографія 7, малюнок 1, репродукції більші 7, [illegible] дівки 3, альбом репродукцій 1, фотографії 50, монети 32, медалі 3, відзнаки 9, печатки 4. Жертводавцями були пп.: д-р Андрусяк М., д-р Барвінський Б., Береза Я., Городецький І., проф. Жарський Е., учит. Заклинський Б., Загорівський М., Іжицька М., Нижанківський Т., інж. Озаркевич І., Райлян Ї., Рудницький П., Смолій І., Стародуб М., ред. Таранько М., о. Шумовський Ю., Янчак Я. Управа Музею складає всім щиру подяку. Гостей було 30.

— **Виснення.** Стверджую, що звіт про мій виклад п. н. „Княжий Львів" у „Ділі" з 5. ц. м. не подає ходу думок мого викладу, лиш особисті рефлексії п. К. Малиса, які ані з моїм викладом ані з дискусією не мають нічого спільного. — **Д-р Роман Зубик.**

—o—

Зі судової салі.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У БЕРЕЖАНАХ.

В середу 5 лютого ц. р. почався у Бережанах перед судом присяглих політичний процес проти Івана Лапчака, 27-літнього селянина з Вербова підгаєцького повіту. Підсудний ставав уже раз перед судом присяглих у Бережанах, а саме 18, 19 і 26 листопада 1935. Тоді прокуратор поставив внесок покликати нових свідків і тому трибунал відложив розправу до чергової каденції. Трибуналові проводить суддя О. Свистун, обвинувачує прок. Вежбіцький. Підсудного боронять д-р В. Бемко і д-р М. Західний.

Стріли до конфідента поліції.

Акт обвинувачення каже, що в ночі з 6 на 7 червня 1935 р. двох невідомих мужчин прийшло коло год. 12-ої до хати Петра Міськевича в Угринові, який був саме тоді на варті. Один з них освітив кімнату електричною ліхтаркою і стрілив двічі до Миколи Венґера, зятя Міськевича. Ранений Венґер зізнав, що до нього стріляв підс. Лапчак. На основі його зізнань поліція арештувала Івана Лапчака, його брата й Осипа Ворощука, але цих останніх випустили на волю 27 жовтня м. р.

Слідство виявило, що Микола Венґер з Угринова був конфідентом поліції. На основі зізнань Миколи Венґера у станиславівському процесі проти Юрка Онишкевича і товаришів трибунал засудив Володимира Мороза із Заставя біля Завалова на 11 років, Василя Заставецького з Заставя біля Литвинова підгаєцького повіту на 10 років вязниці. Акт обвинувачення каже, що деякі особи з Угринова та Вербова підгаєцького повіту, стали грозити Венґерові, кажучи, що він „своє дістане".

Зізнання підсудного.

Підсудний не признається до вини, до ОУН не належить і до Венґера не стріляв. На Вознесення 6 червня 1935 р. був аж до ранку на забаві в сусідному селі Галичі підгаєцького повіту. Вранці вернувся з іншими до дому. На доказ наводить низку свідків.

Зізнання свідків.

Повітовий комендант поліції з Підгаєць Владислав Стругала піддержує акт обвинувачення і потверджує, що Венґер був конфідентом поліції. Згідно з актом обвинувачення зізнали теж свідки поліціаї: Р. Лопатка, М. Бернат, Ю. Рутковський і М. Маєвич. Свідки: Василь Щ[illegible], Дмитро Лапчак, Маланка Лапчак, Гринько С[illegible], [illegible]ник, Йосиф Лопацький, Анна Свенціцька, Марія Свенціцька і Микола Свенціцький зізнали, що підсудний був у Галичі на забаві аж до ранку.

Дописи.

ЧОРТКІВ.

Ювилей Рідної Школи в Чорткові. Від 25 літ істнує в Чорткові прив. українська гімназія ім. М. Шашкевича. З тих довгих років служила вона культурним потребам цілого полудневого кута нашої тіснішої Батьківщини і, не зважаючи на тяжкі фінансові обставини, простувала до сьогодні завдяки жертвенности свідомого українського громадянства повіту та батьків, що посилали туди своїх дітей на науку. У травні або червні цього року святкуватиме ця гімназія 25-ліття свого істнування. В Чорткові зорганізовано вже комітет, що має заятись підготовою такого великого для Чортківщини свята. В склад комітету входять представники всіх культурно-освітніх та економічних установ повітового характеру. Відбулося вже кілька нарад, що на них розроблено плян праці в повіті й цілій окрузі. Можна сподіватися, що все українське громадянство Чортківщини, як також і сумежних повітів візьме масово участь у ювилейному святі, бо українська гімназія в Чорткові служить культурним потребам не тільки чортківського, але також копичинецького, борщівського, заліщицького і бучацького повіту. Речинець ювилейного свята буде оголошений у свій час у всіх українських часописах. День перед ювилеєм має відбутися в Чорткові товариський зїзд бувших професорів та учеників тої гімназії.

КАЛУЩИНА.

Вияснення о. Підлісецького. В „Ділі" з 23. січня ц. р. в дописі з Калущини під наголовком: „Собраніє Р.С.О. в Калуші" закинено мені, немов би то і я хотів приложити свою руку до диверсійної роботи в повіті. Тому прошу в імя правди ласкаво помістити в „Ділі" отсе вияснення: Я умисно був на тій нараді „Р. С. О." в Калуші і як предсідник тих зборів у своїй промові я власне виступив проти всякої диверсійної роботи, бо уважаю, що всяке кирвиня ніколи і нікому не приносить чести ні користи. В моїй парохії є спеціяльні відносини, бо є ріжні народности і партії, тож як місцевий душпастир уважаю за своє властиве післанництво лагодити взаємні тертя, гасити ворожнечу-ненависть і це сповняю, про що в Калущині знають, а навіть деякі підносили, що я вибрав собі добру тактику в душпастирстві в такім селі як Підмихайле. За поміщення цього вияснення я згори сердечно дякую. З християнським привітом: **о. Емануїл Підлісецький, парох Підмихайля.**

БУДЗАНІВ.

Як працює Будзанів. Будзанів скористав дуже багато від приходу о. Борси. Найкращий доказ рухливої діяльности о. Борси — це гарний одноповерховий „Народній Дім", який збудували громадяни Будзанова власними засобами в одному році. В „Народньому Домі" знайшли приміщення всі культурно-освітні товариства нашого містечка і тепер культурна праця піде ще швидшим темпом. У неділю 2. лютого ц. р. аматорський гурток при чит. „Просвіти" в Будзанові відограв у Могильниці Старій комедію на 3 дії „Чар однострою". Вистава пройшла з повним успіхом. Аматори, самі інтелігенти, виявились найкраще з своїх роль. Це теж заслуга о. Борси, який режисерував цю комедію.

ПІДСЛУХАНЕ.

Пеховець.

— Не маю щастя в житті.

— Звідки та певність?

— Не ведеться мені, брак мені гроша, до чого візьмуся — ніщо не вдається, одним словом, маю пеха.

— А пробував Ти вже грати на льотерії?

— Ні! Не чув я ще, щоби пеховець міг виграти хоч сотик.

— Пізнати, що не читаєш інтервю з людьми, які виграли більші суми на льотерії. Це передовсім бідаки, яким льос вперше усміхнувся. Напевне дотепер вважали себе, як і ти за безнадійних нещасливців. Хіба признаєш, що хто з заложеними руками чекає на усміх фортуни, той нічого не може діждатись, бо щастя треба собі здобути!

— Отже думаєш, що треба грати на льотерії?

— Безсумнівно. Вибери тільки колектуру, відому з незмінного щастя і великих виграних. Найдеш її у Львові, при вул. Легіонів 11. Там в останній Льотерії впала попросту рекордова скількість великих і головних виграних 100.000, 50.000, 30.000, 25.000, 20.000, 10.000 і т. д. і т. д. Там впав уже раз міліон, а в кожній майже клясі виплачують десятки тисяч золотих. Спробуй, а переконаєшся, що Надія, ніколи не заводить.

— А коли маю купити льос?

— Якнайвчасніше, бо вже 20. лютого почнеться тягнення 1-ої кляси нової Льотерії. Отже спішись! Льосів у „Надії" може бракнути, як це вже нераз бувало.

Н. Н.

Спорт.

УКРАЇНЦІ В ГАРМІШ-ПАРТЕНКІРХЕН.

Крім проф. **Івана Боберського**, який приїхав до Гарміш-Партенкірхен з Югославії (де тепер живе постійно) і якого цікавий репортаж читачі „Діла" мали нагоду прочитати в ч. 28. з 6. ц. м., прибув на Зимову Олімпіяду також український мистець-лижвар з Черновець **Роман Турушанко**. З Гарміш прислав він одному свому товаришеві картку такого змісту: „Я добре сюди приїхав, усе в найліпшім порядку. Тут чудово. Шкода, що за мало снігу і що тепло, бо все булоб краще. Я сьогодні вже бігав на леді. Дістав я також карту вільного вступу на всі уряджения. Порядок у Німеччині подивугідний".

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ ЧАСОПИС.

Щоби своє завдання якслід сповнити, Спортова Рада як найвищий орган У. С. С. старалася від початку нав'язати тісний контакт з найширшими масами спортовців. Це могло статися тільки при помочі власного спортового часопису.

Тому вже в 1925 р. почав виходити у Львові часопис У. С. С. „Спорт", одначе цей часопис скоро впав, бо невелике ще число спортовців не зуміло його вдержати. Опісля появлялися „часописи" У. С. С. на сторінках деяких часописів, далі виходили „Спортові Вісти", „Бюлетен УСС" а в рр. 1934 і 1935 „Готові". „Готові" появилися в 46 числах. Це доказує, що українські спортовці вже зуміють запевнити свому часописові сяке-таке життя. „Готові" перестали виходити з незалежних від У. С. С. причин в осени м. р.

Нова Спортова Рада поставила собі за одно з важніших завдань відновити видавання спортового часопису, бо його брак цілий Український Спортовий Союз дуже прикро відчув. Заходи в цій справі увінчались успіхом і ось вже за кілька днів появиться перше число нового спортового часопису, що буде називатися „Спорт", як і перший часопис У. С. Союзу. Щоб запевнити часописові можливо найвищий рівень, Спортова Рада попросила до співпраці в його редакційній колегії всіх українських спортових журналістів. Тепер черга на всіх, що цікавляться українським спортовим рухом, доказати, що ми доросли вже до власного спортового органу.

ЯК ВІДБУЛОСЯ ВІДКРИТТЯ IV. ЗИМОВИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРИЩ.

У четвер 6. лютого ц. р., у дні відкриття IV. Зимових Олімпійських Ігрищ запанувала дійсна зима. В ночі зі середи на четвер впав густий сніг, який покрив цілу околицю Га-Па 1-метровою білою габою. Містечка Гарміш-Партенкірхен прибрали святочний вигляд. На всіх домах повівають прапори, хапають за очі фестони і гірлянди. Найкраще прибраний лещетарський стадіон біля Ґудіберґ. При вході до стадіону повівають три олімпійські прапори (білої краски з пятьма колами), по обох боках німецькі прапори. Не зважаючи на мороз і сніг, на стадіоні зійшлося понад 40.000 людей. Кілька хвилин перед 11-ою год. на почесну трибуну вийшли міністри: Ґебельс, Бльомберг, Гес і Фрік. Точно в год. 11-ій гарматні стріли сповістили про початок Ігрищ. Одночасно на почесну трибуну вийшов канц. Гітлер, якого маси повитали з великим ентузіязмом. Орхестра відіграла німецький гимн і почалася дефіляда понад 1.000 спортовців. На переді йшли грецькі змагуни, за ними змагуни: Австралії, Бельгії, Естонії, Фінляндії, Франції (французьких змагунів публика витала дуже прихильно), Англії з жалібними опасками на руках, Італії, Японії (між цими 12-літня совгарка Інада), Югославії, Канади (без жалібних опасок), Латвії, Ліхтенштайну, Люксембургу, Норвегії (норвежських змагунів витала публика теж дуже прихильно, головно відому совгарку Сонію Геніє), Австрії (змагунів привитали бурею оплесків), Польщі, Румунії, Еспанії, Швеції, Швайцарії, Чехословаччини, Туреччини, Мадярщини, Злучених Держав і вкінці Німеччини. В дефіляді брали участь змагуни 28 держав.

По дефіляді представники держав станули з прапорами напроти почесної трибуни. На трибуну вийшов предсідник Організаційного Комітету Ігрищ фон Гальт, який виголосив привітну промову, витаючи в першу чергу канц. Гітлера, голову Міжнародного Олімпійського Комітету гр. Бейе-Лятура, дипльоматичних представників чужих держав і гостей. При кінці своєї промови ф. Гальт звернувся до канц. Гітлера з проханням, щоб відкрив Ігрища. В тій хвилині канц. Гітлер голосно повторив слова формулки, стверджуючи, що IV. Зимові Олімпійські Ігрища відкриті.

Змагуни й публика захоплені, лунає олімпійський гимн, далеким відгомоном котяться гарматні сальви, на вежі стадіону горить олімпійський вогонь, заповідаючи цілому світові олімпійський мир. На стовп поволеньки підтягають шовковий білий олімпійський прапор з пятьма колами. Цілий стадіон поздоровляє той прапор піднесенням правої руки. Прапори націй, які беруть участь у змаганнях, поставлено у півколесо на підвищенні. На підвищення вийшов хоружний і мистець між лещетарями Німеччини Віллі Богнер, підійшов до мікрофону, лівою рукою доторкнувся прапору, праву руку підніс до присяги і повторив слова присяги: „Присягаємо, що в Олімпійських Ігрищах будемо чесними змагунами і будемо шанувати засади Ігрищ. Беремо участь у лицарськім дусі на честь наших країв і на славу спорту". Після того орхестра відограла Анданте з V. симфонії Бетовена і новою дефілядою закінчено святочне відкриття Ігрищ. Ціле свято мало імпозантний вигляд і пройшло без ніяких інцидентів, завдяки добрій організації, хоч у ньому брали участь тисячі людей.

На Зимові Ігрища приїхало 320 журналістів з цілого світу. Крім того до Ґарміш приїхало коло 100 фотографів, 100 фільмових репортерів і 150 радієвих репортерів.

КОШТИ УЛАДЖЕННЯ IV. ЗИМОВИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРИЩ.

Німецький Олімпійський Комітет оголосив цікаві числа, які унаглядюють кошти уладження Зимової Олімпіяди в Гарміш-Партенкірхен. Будова нового стадіону коштувала понад пів міліона марок, але це найкращий стадіон для зимових змагів на світі. Далі німці вибудували найгарнішу лещетарську скічню на світі. Сам санковий шлях коштував 300.000 марок. Багато грошей видано теж на будову трибун і уладжень для преси. Самі уладження для преси, які уможливлюють журналістам швидко і справно передавати вістки своїм редакціям, коштували 90 тисяч марок. Вкінці залізниці, пошта та виділи публичних робіт інвестували міліони марок на будову нових залізничих та автобусових шляхів, телефонічних і телеграфічних ліній.

ПЕРШІ ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

У четвер пополудні відбулися перші гаківкові змагання з таким вислідом:

КАНАДА — ПОЛЬЩА 8:1 (5:0, 2:1, 1:0). Канадійські змагуни дуже легко перемогли польську гаківкову дружину. Майже ввесь час канадійські змагуни сиділи під воротами поляків. Судіювали німці: Шмідт і Бішоф.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ — НІМЕЧЧИНА 1:0 (1:0, 0:0, 0:0). Між обома дружинами йшла завзята боротьба. Американці здобули ворота в першій терції в 14. хвилині. Судіювали: Льоак (Бельгія) й Ерґардт (Англія).

МАДЯРЩИНА — БЕЛЬГІЯ 11:2.

ШВЕЦІЯ — ЯПОНІЯ 2:0.

У пятницю відбулися змагання таких гаківкових дружин: Канада — Латвія, Чехословаччина — Бельгія, Злучені Держави П. А. — Швайцарія, Австрія — Польща, Мадярщина — Франція, Швеція — Англія, Німеччина — Італія.

Крім того відбувся лещетарський зїздовий біг мужчин і жінок.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Г. Костельник: ARCANA DEI. Шляхи віри модерної людини. Львів 1936. Стор. 94, 8°.

Андрій Яковлів: ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЇ У. Н. Р. Париж 1935. Стор. 63, 16°.

Е. Жарський: „БОКС — БОРОТЬБА НАВКУЛАЧКИ“, „Сокільська Бібліотека“ ч. 8. Вид. „Сокіл-Батько“, Львів 1936. Ст. 32. Ціна 0.40 сот.

Черговий випуск „Сокільської Бібліотеки“ присвячений боротьбі навкулачки. У шістьох лекціях зібрано всі найважніші штовхи й оборони, вживані при боротьбі навкулачки. 30 рисунків та світлин оживляє цю незвичайно потрібну нашій молоді книжку. Автор звертає головну увагу на загальну підготову руховика чи спортовця при помочі боксу. При кінці книжки подано правила боротьби навкулачки. Правила ужито у відповіднім точки коротко й дуже прогляд... Книжечка ця повинна найтися в руках спортовця, руховика, фізкультурника і кожного, хто цікавиться спортом.

ЖУРНАЛИ:

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Львів, Р. IX., ч. 2. за лютий. — Зміст: М. Тріль: Погляд на минуле. — Проба найкращого сокола-руховика. — П. Г.: Сокільська несподіванка. — З життя українського сокільства за кордоном. — Із сок. життя. — Руханковий додаток. — Звідомлення зі збіркової акції на „Український Город“ за мин. рік. — Розривковий кутик.

КАМЕНЯРІ. Рік V., ч. 2. за лютий 1936.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, Р. XI., ч. 2. за лютий 1936.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС, орган Т-ва „Учительська Громада“ в Ужгороді. Р. VII., ч. 2 за лютий 1936.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК, Львів, січень 1936 Р. IX. Ч. 1.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, Львів, 1936. Р. XXII. Ч. 1, 2, 3.

ХЛІБОРОБСЬКА МОЛОДЬ. Львів, 1936. Р. III. Ч. 12.

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей. Львів, лютий 1936. Р. VI. Ч. 52.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, Львів, лютий 1936. Р. XV. Ч. 1...

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр під арт. пров. Б. Блавацького.

Делятин:
8. II. „Добре вшитий фрак“.
9. II. „Дума про Нечая“.
10. II. „Верблюд вухом голки“.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича

Жидачів.
8. II. Спадкоємець“.
9. II. „Гори говорять“.

Великий Міський Театр.

Субота, 8. II. год. 8. веч. Аб. 10. „Пер Гінт“.

Неділя, 9. II. год. 3.30 попол. „Майор Варвара“; год. 8. веч. „Фавст“.

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Амфітріон“, „Тайни Перажу“.
АТЛЯНТИК: „Марія Башкірцева“.
ВАНДА: „Гіркий чай в ген. Єна.
ГРАЖИНА: „Їх Ексцеленція шофер“.
КАСІНО: „Кабінет воскових фігур“ (кольорова фільма).
КОЛІСЕЙ: „Всі люди вороги“, ревія: „Що люблять жінки“.
КОПЕРНИК: „Катеринка“ (Фр. Гаь).
МАРУСЕНЬКА: „Катеринка“ (Фр. Гаь).
МІРАЖ: „Московські ночі“, „Бастер як манекин“.
МУЗА: „Сон літньої ночі“ на осн. Шекспіра.
ПАН: „Фліп і Флап як індійські піхотинці“, „Віденські ночі“.
ПАКС: „Петрусь“ із Фр. Гаь.
ПАЛЯС: „Дівча з Будапешту“.
РАЙ: „Мушу бути молодим“.
СВІТ: „Юлка“.
СТИЛЕВЕ: „Наше сонічко“ (Шерлі Темпль) і ревія“.
ТЕНЧА: „Ф. 13. Ескадрона юнаків“.
ТОН: „Євина армія“ (комедія).
УТІХА: „Все для перемоги“ й ревія.
ХИМЕРА: „Буря над світом“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Азія — Анам, Сіям

Закордонне радіо.

Субота, 8. лютого 1636.

Відень (506,8) 11.00, 13.15 Концерт, 15.45 Мандоліністи, 19.30 „Гостинниця під Білим Конем“ муз. комедія Бенацького, 22.10 Форт. речітаь, **Братислава** (298,8) 17.55 Мадярські пісні, 19.15 Концерт орх., **Брно** (325,4) 17.40 „Швайцарська родина“ оп. Вайгля, **Прага** (470,2) 18.05 Триста літ форт. музики, 21.15 Концерт, **Париж** (1648) 13.15 Легка музика, 21.00 Клявесиновий речітаь, 21.45 „Чудо“ дір. драма Гю, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 16.20, 18.15 Концерт, **Берлін** (356,7) 14.15 Розр. концерт, 18.00 Музика, 22.45 Вечір сміху й танку, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.00 Концерт, 15.00 Пісні й танки, 20.10 Вальс на леду — веселий концерт, **Ляйпціг** (382,0) 20.10 Від Штравса до Легара, **Мінхен** (405,4) 21.00 Популярний концерт (Райніг сопр.), 18.00 Дівчата співають, 18.40 Твори Й. Баммера — пісні й форт., 21.30 Сольо на акордеоні, **Будапешт** (549,5) 13.30 Легка музика, 19.00 Спів, 21.40 Цыг. музика, 22.40 Концерт орх., **Мілянно** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Танкова муз., 21.35 Концерт квартету, **Рим** (420,8) 13.10 Концерт орх., 20.35 „Мефісто“ оп. Бойта.

Неділя, 9. лютого 1936.

Відень (506,8) 11.45 Сучасна музика, 13.00 Популярна музика, 17.30 Варієте, 20.00 Невідомі пісні відспіває Р. Мерьео (сопр.), 22.20 Форт. речітаь, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 7.30, 12.20 Концерт, 9.19 Вок. концерт, 11.30 Квартет Г-дур Гайдна, 14.30 „Лякме“ оп. Делібеса, 20.30 Концерт рум. музики, **Париж** (1648) 12.00, 18.00 Концерт (Гол. Карла з гавайською групою), 17.05 Театр уяви **Білгород** (437,3) 12.00 Хор, 13.15, 16.00 Арії, пісні, танки, 20.00 „Дівча з Голяндії“ оп. Кальмана, **Берлін** (356,7) 10.00, 12.00 Музика, 14.15 Вес. всячина, 18.00 Байки й легенди, 19.00 „Геновефа“ оп. Од. Кляебе, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Вес. поранок, 17.00 Муз. пополудне, 20.00 Вечір вес. пробоєвників **Кельн** (455,9) 9.30 Словно-муз. авдиція, 20.00 „Марта“ оп. Фльотова, **Ляйпціг** (382,2) 11.30 Кантата Баха, 16.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 9.30 Камер. музика, 10.00, 14.00, 20.30 Легка музика, **Будапешт** (549,5) 12.30 Легка музика, 15.50, 17.00 Концерт орх., 20.00 Фестіваль Ліста, **Мілянно** (368,6) 13.40 Розр. програма, 20.35 „Для Реджінета делле розе“ оп. Леонкавалля, **Рим** (420,8) 12.30 Солісти, 13.40 Легка музика, 17.00 Симф. концерт, 22.00 Танк. муз.

Львівське радіо.

Субота, 8. лютого 1936.

6.30 Раншня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для школи, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Огляд шк. видань, 12.25 Оперетові мельодії (спів, муз.), 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Концерт ожжань, 14.30 Французька сучасна мельодія з гр. пл., 15.00 Романтичні іграшки, 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.0 Концерт сальон. музики, 16.00 Лекція фр. мови, 16.19 Весела авд. для дітей: „Томко Палюх у Львові“. 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Із тайн столиці: Піти та цасандри, 17.15 Новини з гр. пл., 17.45 Саламандра, 17.50 Меч. Караєвич у Татрах, 18.15 Форт. твори в вик. Од. Оттавової, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.00 Як роблять щоденник, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.45 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Концерт орх. (Олена Азаревич сопран), 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Для закордону, 21.30 Балеві шепоти, карн. образці Теодозії Лісевич і Юрія Тепи, 22.30 Репортаж із ігрищ у Гарміш-Партенкірхен, 22.55 Танкова музика.

Неділя, 9. лютого 1936.

9.00 Раншня авдиція, 10.00 Моцартова хвилина з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театр огляд, 12.15 Симф. поранок; у перерві в 13.00 Театр Уяви „Чорна жінка зі сонетів“ одноактівка Б. Шова, 14.00 „Ганька“ фрагм. із пов. Р. Тушовського „Спека“, 14.20 Перша дія з „Богеми“ Пучіні (солісти й орх.), 15.00 Огляд ринків рільних продуктів, 15.15 Рільнича скринька, 15.25 Популярна музика з гр. пл., 15.45 Гутірка: Хочемо боронитися, 16.00 Для ст. дітей: Хвилина питань, 16.15 Бетовен: Серенада оп. 25. на флет, скрипку й альтівку, 16.45 Концерт хору, 17.00 Рекламовий концерт, 17.15 Ем. Кальман: Попурі з оп. „Княжна Чардаша“ та „Графиня Маріца“, з гр. пл., 19.30 Спортові вістки, 19.45 Літературні новини, 20.00 Свято маринарки: промова, хор, 20.45 Вийми з творів Й. Пілсудського, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Подорожуємо на Гавайських островах, 21.45 Авдиція роздачі дещет бідним дітям, 22.00 Танк. музика з гр. пл., 22.30, 22.35 Репортаж із Гарміш-Партенкірхен, 23.00 Танк. муз., орх.

Радіокутик.

АНГЛІЙСЬКА РАДІОФОНІЯ ПОШУКУЄ ТЕЛЕВІЗІЙНОЇ СПІКЕРКИ.

Телевізійна станція англійської радіофонії шукає спікерки. Це не легка річ знайти відповідну особу, бо й вимоги є великі. Не досить, щоб ця особа була „гарна“ у звичайному розумінні цього слова; вона мусить мати риси надзвичайно правильні, пропорціональні й гармонійні, обличчя трохи витягнуте, а ціла постать мусить пропорційно відповідати розмірам екрану. Крім того спікерка повинна мати радіофонічний голос та вміти в разі потреби відограти потрібну ролю на екрані.

ТЕЛЕВІЗІЯ І РАДІО В НІМЕЧЧИНІ.

Підчас відкриття радієвої виставки в Ерфурті 11. січня ц. р. голова німецької радієвої палати виголосив промову на тему господарських і програмових проблем німецького радія.

Кажучи про радієвий промисл і торговлю, він м. ін. зазначив, що теперішній стан телевізії в Німеччині без огляду на успішний розвиток, ще далекий від такого поширення, яким тепер користується радіо. В ділянці телевізії ще не скоро дійдемо до „популярних приймачів“. Тимто розвиток телевізії не повинен у жадному разі гальмувати торговлі й продукції радієвого приладдя.

РІЛЬНИЧА ПРОГРАМА.

У неділю 9. лютого год. 9.03 — „Рільнича Ґазета“. Год. 15.00 — „Перегляд ринків рільних продуктів“. Год. 15.15 — бесіда на тему праці селянок. Год. 15.46 — бесіда п. н. „Хочемо боронитися“ на тему продажі збіжжя без помочі торговельних посередників.

У понеділок год. 18.55 — Рільнича скринька“.

У вівторок год. 18.55 — відчит п. н. „Що таке біржа?“

У середу год. 18.55 — бесіда про фінансово-рільничі приписи.

У четвер 13. лютого год. 18.55 — „Куток для сільської молоді“.

У пятницю 14. лютого год. 18.55—„Рільнича скринька“.

У суботу 15. лютого год. 12.15 — „Перегляд рільничої преси“.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.20—5.23.

Нім. марка 1·25—1·30, фр. франки 34.90 35·10, шв. франки 171.50—172·50, фунти стерлінги 26·10—26·25, австр. шілінги 98.00—99.50, чеські кор. 19.00—20.00, рум. леї 26.00—28.00, італ. ліри 33.50—35.50.

Золото: Доляри 9.02—9.07, Рублі 4.75—4·85, Фр. франки 34.40—34·80, Корони 36·20—36·30, Дукати 83.00—83.50; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.28, Рублі 1.20, Фльорени 0.70; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 7-го лютого ц. р. кооператива платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·50	зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50	„
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·60	„
1 л. молока від 28. XII. 1935	0·14	„
1 л. сметани	0·75	„
1 к. яєць	3·80	„

Тенденція на масло вдержана на молоко і сметану слаба, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 7. II. ц. р. платить своїм достачцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Кури мол. товсті без остріг 1. кл.	1·10	зол
Кури товсті з острогами 1. кл.	1.00	„
Індики товсті 1. кл.	1.00	„
Пантарки товсті 1. кл.	1.15	„
Качки товщені 1. кл.	1.10	„

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових достачців.